

Oppgaver:

Du skal svare på to av de tre følgende langsvarsoppgavene. Begge oppgavene som besvares teller like mye.

Maksimum antall ord på hver av oppgavene er 3000, men det er ingen nedre grense for antall ord. Estimert tidsbruk på hver av oppgavene bør være ca. 1,5-2 timer.

Oppgavene skal besvares ut fra pensum, men andre kilder kan brukes som supplement. Dersom kilder utenom pensumboken benyttes, må det refereres til de. Direkte sitat (uansett kilde) skal markeres med «» og kildehenvisning inkludert sidetall.

Kontaktperson under eksamen: Torhild Anita Sørengaard, tlf: 73 55 92 44.

Oppgave 1

Redegjør for Femfaktormodellen og hvordan du ville målt de fem trekkene som inngår her. Diskuter styrker og svakheter ved målemetoden du har valgt. Drøft deretter hvordan trekk fra Femfaktormodellen kan relateres til konseptet mestringstro (self-efficacy).

Oppgave 2

Ta utgangspunkt i **en** av personlighet-sykdomsmodellene som er beskrevet i pensumboken, og diskuter påstanden «Personligheten påvirker helsen vår». Begrunn innledningsvis hvorfor du valgte akkurat den modellen. Redegjør for relevante begrep, teorier og/eller modeller som du anvender i drøftingen.

Oppgave 3

Ta utgangspunkt i teorier fra **to** domener i pensumboken, og redegjør for hvordan de beskriver hvordan personlighet utvikles og hva personlighet påvirkes av. Drøft deretter likheter og forskjeller mellom teoriene og domenene du velger.

SENSURVEILEDNING

Emnekode og navn: PSY1016/PSYPRO4116	Semester / År / Eksamenstype: Vår 2021/ Skriftlig hjemmeeksamen, 4 timer
<p>Oppgaver:</p> <p>Du skal svare på <u>to</u> av de tre følgende langsvarsoppgavene. Begge oppgavene som besvares teller like mye.</p> <p>Maksimum antall ord på hver av oppgavene er 3000, men det er ingen nedre grense for antall ord. Estimert tidsbruk på hver av oppgavene bør være ca. 1,5-2 timer.</p> <p>Oppgavene skal besvares ut fra pensum, men andre kilder kan brukes som supplement. Dersom kilder utenom pensumboken benyttes, må det refereres til de. Direkte sitat (uansett kilde) skal markeres med «» og kildehenvisning inkludert sidetall.</p> <p>Kontaktperson under eksamen: Torhild Anita Sørengaard, tlf: 73 55 92 44.</p> <p>Oppgave 1 Redegjør for Femfaktormodellen og hvordan du ville målt de fem trekkene som inngår her. Diskuter styrker og svakheter ved målemetoden du har valgt. Drøft deretter hvordan trekk fra Femfaktormodellen kan relateres til konseptet mestringstro (self-efficacy).</p> <p>Oppgave 2 Ta utgangspunkt i en av personlighet-sykdomsmodellene som er beskrevet i pensumboken, og diskuter påstanden «Personligheten påvirker helsen vår». Begrunn innledningsvis hvorfor du valgte akkurat den modellen. Redegjør for relevante begrep, teorier og/eller modeller som du anvender i drøftingen.</p> <p>Oppgave 3 Ta utgangspunkt i teorier fra to domener i pensumboken, og redegjør for hvordan de beskriver hvordan personlighet utvikles og hva personlighet påvirkes av. Drøft deretter likheter og forskjeller mellom teoriene og domenene du velger.</p>	
<p>Relevant pensumlitteratur: <i>Pensumbok:</i> Personality Psychology: Domains of Knowledge About Human Nature, Larsen & Buss, 2017. 6.utgave. https://www.akademika.no/personality-psychology-domains-knowledge-about-human-nature/larsen-randy/buss-david/9781260083910 .</p> <p>Studentene har også kunnet benyttet andre utgaver av boken: Larsen & Buss, 2017, 2.utgave og Larsen & Buss, 2013, 1.utgave.</p>	

Oppgavene skal besvares ut fra pensum, men andre kilder kan brukes som supplement. Dersom kilder utenom pensumboken benyttes, må det refereres til dem.

Eksamenskrav:

Personlighetspsykologi 1 (PSY1016/PSYPRO4116) er et innføringsemne i personlighetspsykologi. Undervisningen tar for seg personlighetsbegrepet og gir en innføring i teori, metoder og forskningsresultater.

Læringsutbytte/læringsmål:

Studenten har en grunnleggende kunnskap om sentrale personlighetsteorier.

Studenten kan redegjøre for og har en forståelse av sentrale domener innen personlighetspsykologien.

Studenten kan diskutere ulike metoder og grunnleggende resultater innen personlighetspsykologi.

Studenten kan definere sentrale begreper innenfor hvert domene i personlighetspsykologi.

Studenten kan gjøre rede for, diskutere og sammenligne ulike grunnleggende teorier innen personlighetspsykologien.

Studenten skal formidle selvstendig arbeid og beherske emnets fremstillingsform.

Eksamen:

Studentene skal besvare **to** av de tre av langsvarsoppgavene. Begge oppgavene som velges teller like mye for karakteren. Maksimum antall ord på hver av oppgavene er 3000, men det er ingen nedre grense for antall ord. Omfanget på besvarelsen bør likevel reflektere at de har hatt fire timer til rådighet på eksamen.

- Begge oppgavene som besvares teller like mye. De to oppgavene som velges må være besvart og bestått for at kandidaten skal kunne få eksamenskarakter E til A. Dersom en av de to oppgavene ikke er besvart eller får karakter F, vil hele besvarelsen få karakter F.
- Eksamen skal besvares selvstendig av kandidaten, og det er ikke tillatt å kopiere tekst fra andre studenter, oppgaver eller kilder (herunder bøker, nettsteder, vitenskapelige artikler, annet skriftlig materiale etc.). Besvarelsen skal i sin helhet reflektere kandidatens egen kunnskap og forståelse for emnet og de oppgavene etterspør.
- I besvarelsen vektlegges selvstendighet, tydelighet og struktur i redegjørelse og drøfting av domener, perspektiver, teorier og forskningsfunn. Bruk av direkte sitat fra f.eks. pensumbok eller andre kilder skal markeres med «» og kildehenvisning (forfatter, år, sidetall). Utstrakt bruk av direkte sitat vil trekke helhetsinntrykket ned. Kandidaten skal vise evne til å presentere kunnskap selvstendig ved bruk av egne formuleringer.
- Evne til å avgrense egen oppgave, og trekke koblinger mellom teori, empiri og argumentasjon samt evne til kritisk refleksjon vektet positivt.

Oppgave 1

Redegjør for Femfaktormodellen og hvordan du ville målt de fem trekkene som inngår her. Diskuter styrker og svakheter ved målemetoden du har valgt. Drøft deretter hvordan trekk fra Femfaktormodellen kan relateres til konseptet mestringsstro (self-efficacy).

Sensorveiledning oppgave 1:

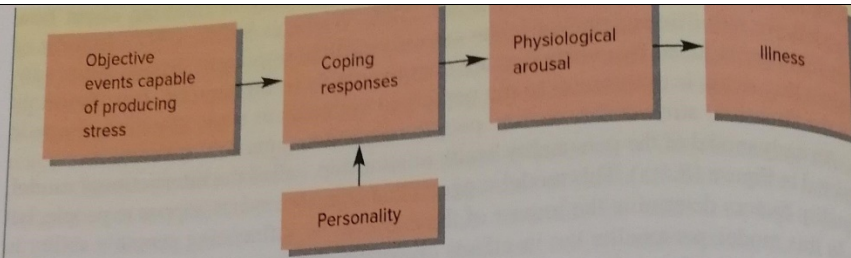
- Det er viktig at kandidaten får frem at FFM er en teori eller en modell, og ikke en personlighetstest i seg selv. Det er relevant å redegjøre for både utvikling av og innhold/oppbygging av FFM.
- Alle trekkene må være beskrevet, men de trenger ikke å nevne alle fasettene (men eksempler på et par av de teller positivt).
- Det er relevant å nevne hvilket domene FFM faller under (det disposisjonelle), men også at FFM er en teori som er utbredt i tilknytning til flere av de andre domene.
- Kandidaten bør redegjøre grundig for FFM og hvilken metode/hvilket mål de ville valgt for å måle trekkene.
- S-data og selvrappporterende spørreskjema (spesielt instrumentet NEO-PI) er utbredt for å måle/evaluere trekk innen FFM, men også andre målemetoder kan være relevant. Her er både argumentasjon og teoretisk grunnlag viktig.
- Sentrale styrker/svakheter (eller fordeler/ulempen) ved målemetoden de velger bør være med, men det forventes ikke at kandidaten har oversikt over samtlige styrker og svakheter.
- Det er viktig at kandidaten svarer på alle delene av oppgaven – både det å gjøre redegjøre og drøftingen, men det er ikke noe krav til at f.eks drøftingen må være lengre enn redegjørelsen.
- Drøftingsdelen av oppgaven kan løses på flere måter. F.eks. kan høy planmessighet, høy ekstroversjon og lav nevrotisisme være relatert til sterkere mestringsstro, men også andre trekk kan være relevant å trekke inn.
- Det bør redegjøres for hva som ligger i begrepet self-efficacy (mestringsstro). Eksempler vektet positivt. Det er fint om kandidaten får frem at mestringsstro i seg selv ikke er et trekk, og at mestringsstro kan ses på som mer situasjonsavhengig enn trekk.
- Det kan være relevant å trekke inn andre aspekter ved mestrings i tillegg til self-efficacy, men det er ikke et krav.

Oppgave 2

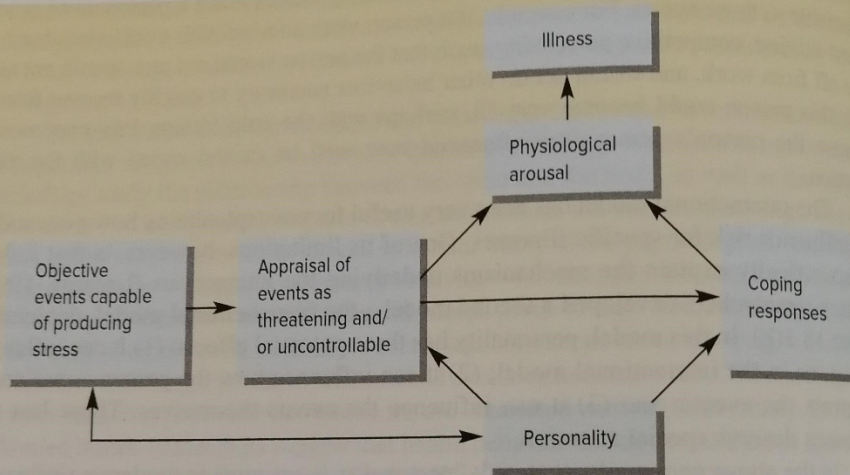
Ta utgangspunkt i **en** av personlighet-sykdomsmodellene som er beskrevet i pensumboken, og diskuter påstanden «Personligheten påvirker helsen vår». Begrunn innledningsvis hvorfor du valgte akkurat den modellen. Redegjør for relevante begrep, teorier og/eller modeller som du anvender i drøftingen.

Sensorveiledning oppgave 2:

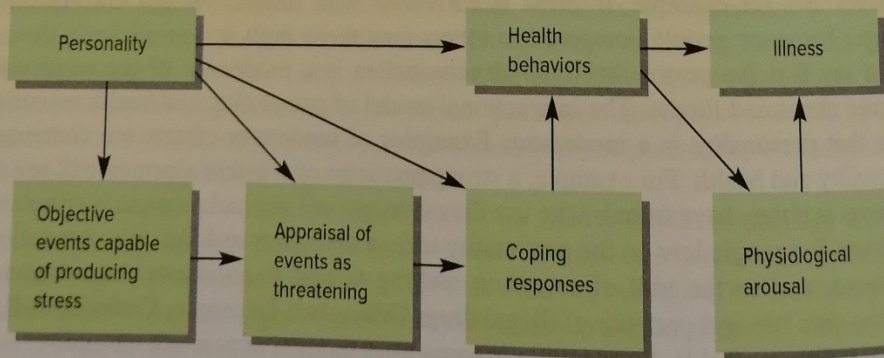
- Pensumboken nevner fem konkrete personlighet-sykdomsmodeller (helseatferdsmodellen, sykdomsatferdsmodellen, interaksjonsmodellen, transaksjonsmodellen og predisposisjonsmodellen) som studentene kan velge (se illustrasjoner nedenfor).
- Studentene kan velge fritt hvilken av de de benytter, men de må beskrive/redegjøre for den de velger og hvorfor de har valgt den, og benytte den som utgangspunkt for drøftingen. Begrunnelsen kan være enten kort eller lengre. Innhold og argumenter er viktigere enn lengre på begrunnelsen.
- I tillegg til modellen de velger forventes det at de klarer å trekke inn andre relevante teorier, begrep eller modeller som er relevant for drøftingen, som f.eks. (men ikke begrenset til) trekkteori, stress, mestring, attribusjon, emosjoner, fysiologiske responser, gener, sosiale relasjoner eller tankemønstre (kognisjon).
- Redegjørelse for relevante begreper, teorier og modeller som de velger å benytte i besvarelsen må være med, men alle begrep må ikke være like grundig redegjort for. Hvor omfattende redegjørelsene bør være avhenger av hvor stor plass begrepet/teorien/modellen har i besvarelsen. Presise redegjørelser er positivt.
- Det finnes mange ulike måter å løse denne oppgaven på. Oppgaven kan avgrenses til fysiske og/eller psykiske helsetilstander, god/dårlig helse, sykdommer, helseatferder (eks: trening, røyking, screening, kosthold osv.) eller tilsvarende, eller løses på ved å diskutere relasjoner mellom personlighet og helse på et mer overordnet nivå.
- Bruk av konkrete eksempler for å underbygge drøftingen teller positivt. For eksempel (men ikke begrenset til): hvordan nevrotisisme kan relateres til/påvirke risikoen for angst og depresjon, hvordan planmessighet kan påvirke helseatferd, hvordan ekstroversjon og omgjengelighet er relatert til sosiale relasjoner og støtte, hvordan nevrotisisme og ekstroversjon kan påvirke helse gjennom tilbøyelighet til negative og positive emosjoner, eller hvordan Type A er relatert til hjerte/kar-sykdom).

(a) Interactions Model

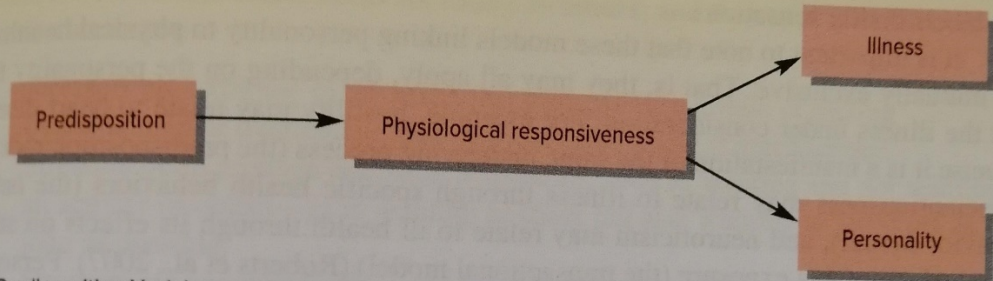
(b) Transactional Model

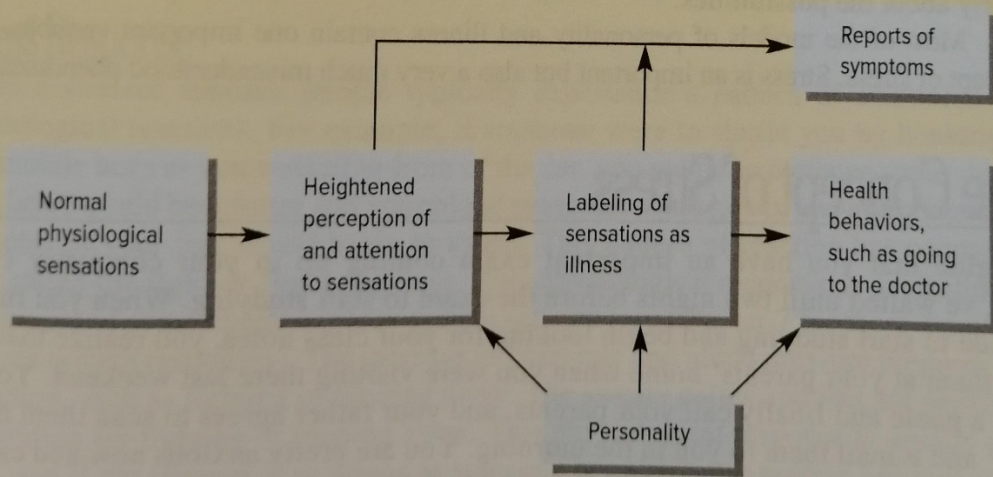
(c) Health Behavior Model

Figure 18.1

Three models specifying the role of personality in moderating the effects of stress on illness: (a) the interactional model, which specifies that personality influences how people cope; (b) the transactional model, which specifies that personality influences how people cope, as well as how they appraise and influence situations; and (c) the health behavior model, which specifies that personality influences how people cope, appraise, and influence situations, as well as the likely health behaviors that people practice.

(a) Predisposition Model

(b) Illness Behavior Model

Figure 18.2

Additional models of the relationship between personality and health: (a) the predisposition model, which holds that personality and health are related due to a common predisposition; and (b) the illness behavior model, which specifies how personality might influence whether a person would seek medical attention or report illness symptoms.

Oppgave 3

Ta utgangspunkt i teorier fra **to** domener i pensumboken, og redegjør for hvordan de beskriver hvordan personlighet utvikles og hva personlighet påvirkes av. Drøft deretter likheter og forskjeller mellom teoriene og domenene du velger.

Sensorveiledning oppgave 3:

- Det skal tas utgangspunkt i teori fra *to* av domenene i boka, det er ikke tilstrekkelig å anvende teori fra kun ett. Domenene er omfattende, og de må ikke anvende hele domenet, men kan trekke ut en eller flere spesifikke teorier fra hvert av dem. Studenten kan dermed avgrense denne oppgave på ulike måter, så lenge alle deler av oppgaveteksten er besvart.
- Pensumboken er inndelt i følgende domener: Det disposisjonelle (eksempel: trekkteori, FFM, PEN), det biologiske (eksempel: genetikk, evolusjon, fysiologi), det intrapsykiske (eksempel: psykodynamisk, psykoanalytisk, motivasjon, behov, humanistisk teori), det kognitive/opplevelsesmessige (eksempel: kognisjon, emosjoner), det sosiale/kulturelle (eksempel: sosial interaksjon, relasjoner, kulturpåvirkning) og tilpasningsdomenet (eksempel: tilpasning til utfordringer, stress og sykdom).
- Personlighet kan blant annet påvirkes av trekkene eller predisposisjonene en person er født med og hvordan de utvikles og/eller endres over tid, evolusjon og gener, av biologiske hendelser og faktorer, fysiologiske prosesser og reaksjoner, av prosesser innad i individets sinn, av personlige tanker, følelser, ønsker, overbevisninger og andre subjektive opplevelser, av sosiale, kulturelle og kjønnsrelaterte faktorer og de tilpasningene man gjør i møte med utfordringer.
- Teoriene, domenene, modellene og/eller taksonomiene som benyttes bør redegjøres for på en ryddig, selvstendig og presis måte. Illustrasjoner, eksempler eller figurer kan gjerne benyttes, men de må også klare å redegjøre for de skriftlig.
- Det finnes mange ulike måter å løse denne oppgaven på, det essensielle er at de har oversikt over og klarer å redegjøre for og diskutere at det finnes ulike forklaringsmodeller/teorier for hva som påvirker personlighet/hvordan personlighet utvikles.
- Stabilitet og endring i personlighet er relevant å trekke inn.
- Hva som er likheter og forskjeller vil variere alt ettersom hvilke teorier/domener de velger. Noen domener vil ha større forskjeller og likheter enn andre. I noen tilfeller kan det være utfordrende å finne/definere likheter, men da kan forskjeller få større fokus. Drøftingen rundt dette bør være strukturert og presis. Eksempler teller positivt.
- Evnen til å trekke linjer og/eller kontraster mellom ulike domener på en reflektert måte vektlegges positivt. Styrker og svakheter ved teoriene/domenene, eller hvordan de ulike domenene eventuelt kan settes i sammenheng kan gjerne diskuteres-

Karakterbeskrivelse:

<https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Karakterskalaen>

Faglærer / oppgavegiver:

Navn: Torhild Anita Sørengaard og Ingvild Saksvik-Lehouillier

Sted / dato: Trondheim, 25.05.2021